DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

16. oktober 2008 *

I sag C-313/07,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af le Juzgado de lo Mercantil nº 3 i Barcelona (Spanien) ved afgørelse af 26. juni 2007, indgået til Domstolen den 5. juli 2007, i sagen:

Kirtruna SL,

Elisa Vigano

mod

Red Elite de Electrodomésticos SA,

Cristina Delgado Fernández de Heredia,

* Processprog: spansk.

Sergio Sabini Celio,

Miguel Oliván Bascones, i dennes egenskab af bestyrer i konkursboet efter Red Elite de Electrodomésticos SA,

Electro Calvet SA

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Lenaerts, og dommerne T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász og J. Malenovský (refererende dommer),

generaladvokat: Y. Bot
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Kirtruna SL ved abogado J.O. Miret Corretgé

— Elisa Vigano ved abogado M. Morales Sabalete og procuradora C. Garcia Girbés

— Red Elite de Electrodomésticos SA ved abogado A. Carreño León og procuradora M. Pradera Rivero

— Tesorería General de la Seguridad Social ved M. Alcaraz García de la Barrera, som befuldmægtiget

— den spanske regering ved M. Muñoz Pérez, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved J. Enegren og R. Vidal Puig, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 3 og 5 i Rådets direktiv 2001/23/EF af 12. marts 2001 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder eller bedrifter eller af dele af virksomheder eller bedrifter (EFT L 82, s. 16).

2 Denne anmodning er blevet fremsat inden for rammerne af en udsættelsesforretning vedrørende erhvervslokaler, der er beliggende i Sitges, nær ved Barcelona, iværksat af selskabet Kirtruna SL (herefter »Kirtruna«) og Elisa Vigano, der er ejer og udlejer af disse, mod Red Elite de Electrodomésticos SA (herefter »Red Elite de Electrodomésticos«), selskabets bobestyrere og Electro Calvet SA (herefter »Electro Calvet«).

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

3 I tredje betragtning til direktiv 2001/23 bestemmes: »Det er nødvendigt at fastsætte bestemmelser til beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af ny indehaver især for at sikre varetagelsen af deres rettigheder.«

4 Direktivets artikel 1, stk. 1, litra a), har følgende ordlyd:

»Dette direktiv finder anvendelse på overførsel af en virksomhed eller bedrift eller af en del af en virksomhed eller bedrift til en anden indehaver som følge af en overdragelse eller fusion.«

5 Artikel 2 i direktiv 2001/23 bestemmer:

»1. I dette direktiv forstås ved:

a) »overdrager« enhver fysisk eller juridisk person, der som følge af en overførsel efter artikel 1, stk. 1, ophører med at være indehaver af virksomheden eller bedriften eller af en del af virksomheden eller bedriften

b) »erhverver« enhver fysisk eller juridisk person, der som følge af en overførsel efter artikel 1, stk. 1, bliver indehaver af virksomheden eller bedriften eller af en del af virksomheden eller bedriften

[…]

2. Dette direktiv berører ikke national lovgivning med hensyn til definitionen af arbejdskontrakt eller arbejdsforhold.

[…]«

6 I direktivets artikel 3 fastsættes:

»1. Overdragerens rettigheder og forpligtelser i henhold til en arbejdskontrakt eller et arbejdsforhold, som bestod på tidspunktet for overførslen, overgår som følge af denne overførsel til erhververen.

[…]«

7 Direktivets artikel 4, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Overførsel af en virksomhed eller bedrift eller af en del af en virksomhed eller bedrift giver ikke i sig selv overdrageren eller erhververen nogen begrundelse for at foretage afskedigelser. Denne bestemmelse er ikke til hinder for, at der kan ske afskedigelser af økonomiske, tekniske eller organisatoriske årsager, der medfører beskæftigelsesmæssige ændringer.«

8 Artikel 5 i direktiv 2001/23 bestemmer:

»1. Medmindre medlemsstaterne bestemmer andet, gælder artikel 3 og 4 ikke for overførsel af en virksomhed eller bedrift eller af en del af en virksomhed eller bedrift, når der mod overdrageren er indledt konkursbehandling eller en anden tilsvarende insolvensbehandling, som tager sigte på realisering af overdragerens aktiver, og som er under tilsyn af en kompetent offentlig myndighed (som kan være en kurator, der er godkendt af en kompetent offentlig myndighed).

2. Når artikel 3 og 4 gælder for overførsel under en insolvensbehandling, som er indledt mod en overdrager (uanset om behandlingen er indledt med henblik på realisering af overdragerens aktiver), og forudsat at denne behandling gennemføres under tilsyn af en kompetent offentlig myndighed (som kan være en kurator, der er fastsat ved national lovgivning), kan en medlemsstat bestemme:

a) at uanset artikel 3, stk. 1, skal overdragerens økonomiske forpligtelser i henhold til arbejdskontrakter eller arbejdsforhold, som skal opfyldes inden overførslen eller indledningen af insolvensbehandling, ikke overgå til erhververen, forudsat at denne behandling i henhold til den pågældende medlemsstats lovgivning indebærer en beskyttelse, som mindst svarer til den, der gives i de situationer, der er omfattet af Rådets direktiv 80/987/EØF af 20. oktober 1980 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens [EFT L 283, s. 23]

[…]«

De nationale bestemmelser

9 Overdragelsen af virksomheder er reguleret ved kongeligt lovdekret 1/1995 af 24. marts 1995 om godkendelse af lovbekendtgørelsen af lov om arbejdstagernes rettigheder (Estatuto de los Trabajadores, BOE nr. 75 af 29.3.1995, s. 9654), som affattet ved lov 12/2001 af 9. juli 2001 (BOE nr. 164 af 10.7.2001, s. 24890, herefter »loven om arbejdstagernes rettigheder«).

10 Lovbekendtgørelsens artikel 44, stk. 1, bestemmer:

»Overdragelsen af en virksomhed, af et erhvervscenter eller af en selvstændig produktionsenhed medfører ikke i sig selv, at ansættelsesforholdet ophører, idet den nye arbejdsgiver indtræder i den tidligere arbejdsgivers rettigheder og forpligtelser i henhold til ansættelseskontrakten og den sociale sikringsordning, herunder de aftaler, der er indgået med hensyn til pension under de betingelser, der er fastsat i den særlige lovgivning, der finder anvendelse, og generelt i alle de forpligtelser vedrørende supplerende social sikring, som overdrageren har indgået.«

11 I henhold til artikel 57a i lov om arbejdstagernes rettigheder finder de særlige betingelser, der er fastsat i lov 22/2003 af 9. juli 2003 om konkurs (Ley Concursal, BOE nr. 164 af 10.7.2003, s. 26905, herefter »konkursloven«), imidlertid anvendelse ved en kollektiv procedure i relation til kollektiv ændring, suspension og ophør af arbejdskontrakter og overførsel af virksomheder.

12 Efter konkursloven foreligger der to mulige resultater på en insolvensbehandling, nemlig akkord eller likvidation. I likvidationsfasen er det lovens artikel 148 og 149, der finder anvendelse. Hver af bestemmelserne fastsætter en juridisk ordning afhængig af, om der er udarbejdet og godkendt en likvidationsplan eller ej.

13 Konkurslovens artikel 149 har følgende ordlyd:

»1. Når en likvidationsplan ikke er blevet godkendt eller i givet fald for de områder, der ikke er omfattet af en sådan plan, følger likvidationsbehandlingen følgende regler:

a) Alle dele af virksomheden, alle driftssteder og andre enheder, der producerer varer eller tjenesteydelser, og som tilhører debitor, skal overdrages som en helhed, medmindre retten på grundlag af bobestyrerens rapport vurderer, at forudgående opsplitning eller den afgrænsede overdragelse af alle eller en del af aktiverne i højere grad opfylder kreditorernes interesser […]

2. Set ud fra et beskæftigelsessynspunkt foreligger der en overdragelse af en virksomhed, når den i stk. 1, litra a), omhandlede overdragelse bevirker en opretholdelse af en økonomisk enheds identitet, betragtet som et samlet hele af driftsmidler, der organiseres med henblik på at fortsætte en væsentlig eller accessorisk økonomisk aktivitet. Retten kan herved bestemme, at erhververen ikke indtræder i forpligtelsen til at betale løntilgodehavender eller andre restancer, der ligger forud for overdragelsen, og som dækkes af Fondo de garantía salarial (lønmodtagernes garantifond) i henhold til artikel 33 i loven om arbejdstagernes rettigheder […]«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

14 Red Elite de Electrodomésticos er en handelsvirksomhed, hvis hovedaktivitet er salg af hårde hvidevarer. Før insolvensproceduren i hovedsagen blev indledt, omfattede den mere end 40 forretninger og beskæftigede mere end 400 personer.

15 I 2005 anmeldte Red Elite de Electrodomésticos betalingsstandsning til Juzgado de lo Mercantil nr. 3 i Barcelona. Selv om der var udarbejdet flere planer for virksomhedens fortsættelse, afviste kreditorerne de akkordforslag, de var blevet forelagt.

16 Likvidationsbehandlingen blev derefter indledt ved dom af 12. juni 2006.

17 Samtidig hermed blev det ved kendelse af 12. juni 2006 besluttet direkte at tillægge Electro Calvet en del af Red Elite de Electrodomésticos' forretninger og andre lokaler, og Electro Calvet indtrådte derved i kontrakterne vedrørende 127 ansatte og 27 lokaler og lovede herved at opretholde de ansattes arbejdskontrakter. I kendelsen blev det bl.a. præciseret, at likvidationen udelukkende vedrørte overdragelsen af det likviderede selskabs aktiver, idet selskabet fortsat hæftede for passiver af enhver art, og at de eneste forpligtelser, der retligt set påhvilede Electro Calvet, var dem, der hidrørte fra overførslen af arbejdskontrakter i medfør af konkurslovens artikel 149. Ifølge kendelsen var overførslen af den del af virksomheden, der var i drift, endelig betinget af overholdelsen af eventuelle rettigheder, der tilkom udlejerne af de berørte bygninger, sammen med de rettigheder, der ved denne afgørelse blev tillagt Electro Calvet og tredjemand for så vidt angår handelsvirksomheden.

18 Kirtruna og Elisa Vigano ejer de handelslokaler, der er beliggende i Sitges nær Barcelona, og som er udlejet til Red Elite de Electrodomésticos, der benyttede dem som sæde for en af sine forretninger. Denne forretning er en del af den produktionsenhed, der blev overdraget til Electro Calvet i medfør af ovennævnte kendelse af 12. juni 2006, og dette selskab har således overtaget denne forretnings lokaler.

19 Efter kendelsens afsigelse indgav Kirtruna og Elisa Vigano en begæring til den forelæggende ret om udsættelse på grund af en ulovlig overførsel af lejekontrakten i forhold til Red Elite de Electrodomésticos, selskabets bobestyrere og Electro Calvet. De gjorde gældende, at de i henhold til lejekontrakten skal give tilladelse til overførsel heraf, og at der ikke foreligger nogen retsregler, der forpligter dem til at acceptere dens overførsel til Electro Calvet.

20 Artikel 32 i lov 29/1994 af 24. november 1994 om lejemål i byzone (Ley de Arrendamientos Urbanos, BOE nr. 282 af 25.11.1994, s. 36129) bestemmer ganske vist som generel regel, at lejeren kan overføre lejekontrakten til et forretningslokale, uden at udlejerens samtykke er nødvendigt. Anvendelsen af denne bestemmelse er imidlertid udtrykkeligt udelukket for de omtvistede lejekontrakters vedkommende, idet det heri er bestemt, at enhver overførelse af kontrakten er betinget af udlejers samtykke, og at denne har mulighed for i modsat fald at kræve kontrakten ophævet.

21 Den forelæggende ret er af den opfattelse, at hvis sagsøgerne fik medhold i denne begæring om udsættelse, skulle Electro Calvet forlade lokalerne og dermed ophøre med sine aktiviteter, hvilket ville indebære en fare for en ophævelse af arbejdskontrakterne til skade for arbejdstagerne i den berørte forretning.

22 I denne forbindelse er retten i tvivl om virkningen af direktiv 2001/23 på overførslen af aktiver mellem Red Elite de Electrodomésticos og Electro Calvet.

23 Under disse omstændigheder har Juzgado de lo Mercantil nº 3 i Barcelona besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal sikkerheden for, at erhververen af en konkursramt virksomhed — eller af én af virksomhedens produktionsenheder — ikke hæfter for de fordringer, der følger af ansættelseskontrakter eller arbejdsforhold, når insolvensbehandlingen indebærer en beskyttelse, som mindst svarer til den, der er fastsat i fællesskabsdirektiverne, forstås således, at den udelukkende gælder for de forpligtelser, der er direkte forbundet med ansættelseskontrakterne eller arbejdsforholdene, eller skal denne sikkerhed inden for rammerne af en fuldstændig beskyttelse af arbejdstagernes rettigheder og bevarelse af arbejdspladser udstrækkes til at omfatte andre kontrakter, der ikke i snæver forstand er af arbejdsretlig karakter, men som dog vedrører de lokaler, hvorfra arbejdsgiverens virksomhed drives, eller bestemte produktionsmidler, der er ubetinget nødvendige for virksomhedens fortsatte drift?

2) Kan den ret, der behandler konkursboet og tiltræder overdragelsen — i relation til den ovennævnte sikkerhed for, at arbejdstagernes rettigheder overholdes — yde erhververen af produktionsenheden en sådan sikkerhed, ikke blot for så vidt angår de rettigheder, der udspringer af ansættelseskontrakterne, men også for så vidt angår andre kontrakter eller forpligtelser, der påhviler fallenten, og som er absolut nødvendige for at sikre den fortsatte drift?

3) Har den, der erhverver en konkursramt virksomhed eller en produktionsenhed mod et tilsagn om at opretholde alle eller en del af ansættelseskontrakterne, idet han indtræder i disse, sikkerhed for, at han ikke kan komme til at hæfte for, eller der ikke til ham kan overføres, andre af overdragerens forpligtelser, der er forbundet med de ansættelseskontrakter eller de arbejdsforhold, han indtræder i, navnlig skattekrav og skyldige sociale sikringsbidrag, eller krav hidrørende fra indehavere

af rettigheder eller forpligtelser i henhold til kontrakter, som fallenten har indgået og overført til erhververen i sin helhed eller som en produktionsenhed?

4) Kan direktiv 2001/23 — for så vidt angår overførsel af produktionsenheder eller virksomheder, der retligt eller administrativt er erklæret konkurs, og som er under likvidation — fortolkes således, at der ikke blot er tale om beskyttelse af ansættelseskontrakter, men også af andre kontrakter, der direkte eller indirekte har indflydelse på opretholdelsen af kontrakterne?

5) Endelig spørges, om artikel 149, stk. 2, i konkursloven — hvilken bestemmelse omhandler overførsel af virksomheder — er uforenelig med artikel 5, stk. 2, litra a), i direktiv 2001/23, for så vidt som erhververen ved overførslen får overført fallentens eller den insolventes arbejdsretlige forpligtelser, navnlig de krav på forfaldne sociale sikringsbidrag, der måtte påhvile fallenten?«

Formaliteten

24 Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber og Elisa Vigano har i deres indlæg i sagen udtrykt tvivl om, hvorvidt de præjudicielle spørgsmål kan antages til realitetsbehandling, idet de anser dem for at være uden betydning for afgørelsen af tvisten i hovedsagen.

25 Hertil bemærkes, at proceduren efter artikel 234 EF ifølge fast retspraksis er et middel til samarbejde mellem Domstolen og de nationale retter, som giver Domstolen mulighed for at forsyne de nationale retter med de elementer vedrørende fortolkningen af fællesskabsretten, som er nødvendige for, at de kan afgøre den for dem verserende tvist (jf. bl.a. dom af 16.7.1992, sag C-83/91, Meilicke, Sml. I, s. 4871, præmis 22, og af 5.2.2004, sag C-380/01, Schneider, Sml. I, s. 1389, præmis 20).

26 Inden for rammerne af dette samarbejde tilkommer det udelukkende den nationale ret, for hvilken en tvist er indbragt, og som har ansvaret for den retsafgørelse, som skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, såvel om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at den kan afsige dom, som relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen. Når de stillede spørgsmål vedrører fortolkningen af fællesskabsretten, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse herom (jf. Schneider-dommen, præmis 21 og den deri nævnte retspraksis).

27 Det følger heraf, at der foreligger en formodning for, at de spørgsmål om en fortolkning af fællesskabsretten, som den nationale ret har stillet på det retlige og faktiske grundlag, som den har fastlagt inden for sit ansvarsområde, er relevante, hvorfor det ikke tilkommer Domstolen at efterprøve rigtigheden heraf. Domstolen kan kun afvise en anmodning fra en national ret, såfremt det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af fællesskabsretten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en saglig korrekt besvarelse af de stillede spørgsmål (jf. bl.a. dom af 5.12.2006, forenede sager C-94/04 og C-202/04, Cipolla m.fl., Sml. I, s. 11421, præmis 25, og dom af 7.6.2007, forenede sager C-222/05 — C-225/05 van der Weerd m.fl., Sml. I, s. 4233, præmis 22).

28 Kommissionen har først rejst tvivl om, hvorvidt det femte spørgsmål kan antages til realitetsbehandling henset til dets hypotetiske karakter. Da tvisten i hovedsagen ikke vedrører forpligtelser for erhververen, der er direkte eller indirekte forbundet med arbejdskontrakterne, er det uden relevans for denne tvist at spørge Domstolen, om

artikel 5, stk. 2, litra a), i direktiv 2001/23 er til hinder for en bestemmelse som konkurslovens artikel 149, stk. 2, der bestemmer, at sådanne forpligtelser overføres til erhververen.

29 Denne formalitetsindsigelse vedrører også det tredje spørgsmål. Med det tredje og det femte spørgsmål ønsker den forelæggende ret nemlig nærmere bestemt oplyst, om artikel 5, stk. 2, litra a), i direktiv 2001/23 skal fortolkes således, at bestemmelsen forudsætter, at en erhvervsdrivende, der overtager en virksomhed, som er under insolvensbehandling, og som forpligter sig til at opretholde de berørte arbejdstageres arbejdskontrakter og påtager sig de forpligtelser, der følger heraf, ikke indtræder i overdragerens øvrige forpligtelser, navnlig dennes forpligtelser over for skattemyndighederne og de sociale sikringsmyndigheder.

30 Det bemærkes, at tvisten i hovedsagen angår en begæring om udsættelse af en lejer fra nogle erhvervslokaler. Der er derimod intet i sagens akter, der tilsiger, at der for den forelæggende ret verserer en tvist om eksistensen af eller udstrækningen af en indtræden i forpligtelser vedrørende arbejdskontrakterne i form af skattegæld eller skyldige sociale sikringsbidrag.

31 Da det tredje og det femte spørgsmål ikke vedrører retsforholdet mellem udlejere og lejere af erhvervslokaler, men den eventuelle overførsel af forpligtelser forbundet med arbejdskontrakterne, er disse spørgsmål åbenbart ikke relevante for afgørelsen af tvisten i hovedsagen.

32 Det følger heraf, at det tredje og det femte spørgsmål er af hypotetisk karakter og derfor må afvises fra realitetsbehandling.

33 Elisa Vigano har for det andet gjort gældende, at de præjudicielle spørgsmål ikke kan antages til realitetsbehandling, da den forelæggende ret ikke på korrekt måde har fastslået de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for tvisten i hovedsagen. Spørgsmålene er desuden ikke relevante for den pågældende tvist, eftersom direktiv 2001/23 ikke finder anvendelse i det foreliggende tilfælde, hvorfor det ikke udgør hovedgrundlaget for løsningen af tvisten. Tvisten skal udelukkende afgøres på grundlag af spansk ret.

34 I denne forbindelse fremgår det af retspraksis, at formodningen om spørgsmålets relevans ikke kan afkræftes alene ved, at en af parterne i hovedsagen har bestridt visse faktiske omstændigheder, som det ikke tilkommer Domstolen at vurdere rigtigheden af, og som er afgørende for fastsættelsen af tvistens genstand (dommen i sagen Cipolla m.fl., præmis 26, og dommen i sagen van der Weerd m.fl., præmis 23).

35 I modsætning til Elisa Viganos opfattelse kan anmodningen om præjudiciel afgørelse således ikke afvises, alene fordi den forelæggende ret angiveligt har støttet sig på urigtige faktiske omstændigheder.

36 Elisa Viganos anden formalitetsindsigelse må ligeledes forkastes. Som det fremgår af tredje betragtning og af artikel 3 i direktiv 2001/23, har direktivet til formål at beskytte arbejdstagerne i tilfælde af ny indehaver især for at sikre varetagelsen af deres rettigheder. Tvisten i hovedsagen vedrører netop overførsel af en virksomhed mellem to juridiske personer, og denne overførsel kan skade arbejdstagernes situation.

37 Hvis Electro Calvet var forpligtet til at forlade de i hovedsagen omhandlede lokaler som følge af overførslen af den økonomiske enhed Red Elite de Electrodomésticos, kunne selskabet nemlig se sig nødsaget til at bringe aktiviteterne i denne enhed til ophør, hvilket ville medføre en risiko for ophævelse af arbejdskontrakterne til skade for de

berørte arbejdstagere. Henset til formålet med direktiv 2001/23 er det derfor ikke åbenbart, at den i hovedsagen omhandlede situation ligger uden for direktivets anvendelsesområde.

38 Under disse omstændigheder kan Elisa Viganos formalitetsindsigelse om, at bestemmelserne i direktiv 2001/23 ikke finder anvendelse på tvisten i hovedsagen, ikke tiltrædes.

Første, andet og fjerde spørgsmål

39 Med disse spørgsmål, som det er hensigtsmæssigt at behandle samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/23 ved overførsel af en virksomhed kræver, at en lejekontrakt om erhvervslokaler, der er indgået af overdrageren af virksomheden med en tredjemand, skal opretholdes, når opsigelsen af kontrakten risikerer at medføre ophævelse af de arbejdskontrakter, der er overført til erhververen.

40 Indledningsvis må det fastslås, at formålet med artikel 3 i direktiv 2001/23, uanset undtagelsen i direktivets artikel 5, stk. 1, er at regulere en situation, som den i hovedsagen foreliggende. Det fremgår nemlig af den nationale lovgivning, at de bestemmelser, hvorved direktivet gennemføres, principielt finder anvendelse på overførsel af en virksomhed, når overdrageren er genstand for en insolvensbehandling, således som det er tilfældet for Red Elite de Electrodomésticos vedkommende.

41 Ordlyden af artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/23, som gengivet ovenfor i præmis 6, viser klart, at det er de rettigheder og de forpligtelser, der påhviler overdrageren i henhold til en »arbejdskontrakt eller et arbejdsforhold«, der overføres til erhververen. Således som det ligeledes fremgår af artikel 2, stk. 1, i direktiv 2001/23, indebærer en arbejdskontrakt eller et arbejdsforhold ifølge direktivet imidlertid et retligt forhold mellem arbejdsgiverne og arbejdstagerne, idet den/det har til formål at fastlægge arbejdsvilkårene. Lejekontrakten er helt åbenbart ikke af en sådan art, da den fastlægger det retlige forhold mellem en udlejer og en lejer og har til formål at regulere lejekontraktens vilkår.

42 Under disse omstændigheder må det fastslås, at artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/23 ved overførsel af en virksomhed ikke kræver, at en lejekontrakt om et erhvervslokale, der er indgået mellem overdrageren af en virksomhed og en tredjemand, opretholdes.

43 Som anført i præmis 36 i denne dom er formålet med direktiv 2001/23 ganske vist at beskytte arbejdstagerne i tilfælde af en ny indehaver af virksomheden, især for at sikre varetagelsen af deres rettigheder. Deres arbejdsforhold ville imidlertid kunne bringes i fare under omstændigheder som dem, der foreligger i hovedsagen. I mangel af en automatisk overførsel af lejekontrakten foreligger der nemlig en risiko for, at overdrageren af en virksomhed må forlade lokalerne, indstille aktiviteterne og følgelig ophæve de berørte arbejdstageres arbejdskontrakter.

44 Nødvendigheden af at opnå dette formål, der består i at beskytte arbejdstagerne, kan imidlertid ikke udstrækkes så langt, at den entydige ordlyd af artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/23 ændres, og de rettigheder, der tilkommer udenforstående tredjemænd, tilsidesættes derved, at de pålægges en forpligtelse til at tåle en automatisk overførsel af lejekontrakten, der ikke er klart fastsat i direktivet.

45 Denne konklusion bekræftes desuden af artikel 4, stk. 1, i direktiv 2001/23. I denne bestemmelse fastslås, at overførsel af en virksomhed eller bedrift ikke i sig selv giver overdrageren eller erhververen nogen begrundelse for at foretage afskedigelser, men er dog ikke til hinder for, at der kan ske afskedigelser af økonomiske, tekniske eller organisatoriske årsager, der medfører beskæftigelsesmæssige ændringer.

46 Under omstændigheder som dem, der foreligger i hovedsagen, ville en eventuel ophævelse af arbejdskontrakterne ikke alene skyldes overførslen af virksomheden. Ophævelsen ville finde sted på grund af supplerende omstændigheder, såsom manglende enighed mellem erhververen og udlejeren om en ny lejekontrakt, umuligheden af at finde et andet erhvervslejemål eller umuligheden af at overføre personalet til andre forretninger. Disse omstændigheder kan kvalificeres som økonomiske, tekniske eller organisatoriske årsager som omhandlet i artikel 4, stk. 1.

47 Henset til det ovenfor anførte skal det første, det andet og det fjerde spørgsmål besvares med, at artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/23 ved overførsel af en virksomhed ikke kræver, at en lejekontrakt om erhvervslokaler, der er indgået af overdrageren af virksomheden med en tredjemand, skal opretholdes, selv om opsigelsen af kontrakten risikerer at medføre ophævelse af de arbejdskontrakter, der er overført til erhververen.

Sagens omkostninger

48 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens

omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

Artikel 3, stk. 1, i Rådets direktiv 2001/23/EF af 12. marts 2001 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder eller bedrifter eller af dele af virksomheder eller bedrifter ved overførsel af en virksomhed kræver ikke, at en lejekontrakt om erhvervslokaler, der er indgået af overdrageren af virksomheden med en tredjemand, skal opretholdes, selv om opsigelsen af kontrakten risikerer at medføre ophævelse af de arbejdskontrakter, der er overført til erhververen.

Underskrifter